

RAADSVOORSTEL:

2007-2008

Ons kenmerk: MD 07.1488098

Registratienummer : GR 07.

Ingekomen op :

Onderwerp: Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2008

Groningen,

Aan de raad,

Met dit raadsvoorstel bieden wij u een kwartet van documenten aan over onze ambitie om van Groningen de duurzaamste stad van Nederland te maken. In september hebben we een succesvol Stadsdebat over duurzaam Groningen georganiseerd en we hebben gehoord dat stadjes mee willen doen. Graag zelfs. Die geluiden klinken ons als muziek in de oren en ze maken ons nóg bewuster van onze verantwoordelijkheid om hier hard verder aan te werken.

We bieden u het "kwartet Groningen, duurzaamste stad" aan. Daarin zitten achtereenvolgens (1) Inspraakverslag, (2) Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl, (3) Routekaart Groningen Energieneutraal⁺ 2025, en (4) Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2008.

Samenhang kwartet.

De samenhang tussen de vier documenten van het kwartet is als volgt: wij hebben afgelopen zomer de twee beleidsdocumenten *Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl* en *Routekaart Groningen Energieneutraal⁺ 2025* voorlopig vastgesteld. Daarmee is een fundament voor duurzaam beleid in Groningen gelegd. We hebben mensen gevraagd wat ze ervan vinden. Dat staat in het *Inspraakverslag*. De inspraak, inclusief Stadsdebat, leverde veel goede suggesties en ideeën op, vooral praktisch en uitvoerend van aard. Op een aantal onderdelen heeft dit geleid tot bijstelling van het Beleidskader en de Routekaart. Beide documenten achten wij op dit moment "beslisrijp" en wij leggen ze dan ook ter vaststelling aan u voor.

Om zo snel en voortvarend mogelijk met de uitvoering van het beleid te beginnen, hebben wij – in overleg met vele betrokkenen en belanghebbenden - de afgelopen maanden gewerkt aan de opstelling van een eerste uitvoeringsprogramma - voor het jaar 2008 - bij Beleidskader en Routekaart. Dat is het *Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2008*. Het beschrijft de acties die in 2008 de toon gaan zetten voor duurzaamheid in de stad, zo verwachten wij, vanuit de twee doelen energieneutraal en een optimale kwaliteit van de leefomgeving. Het programma geeft een doorkijk naar 2012, omdat

sommige acties in 2008 starten, maar pas later effecten zullen laten zien. Het spreekt voor zich dat onze wettelijke taken op het gebied van duurzaamheid onderdeel zijn van het programma.

Inzet is dat de uitvoering van het Jaarprogramma zoveel mogelijk vanuit de bestaande capaciteit en op dit moment al beschikbare financiële middelen gerealiseerd wordt. Als extra impuls heeft u voor dit doel een structureel bedrag van € 265.000,-- en een incidenteel bedrag van € 3.000.000,-- beschikbaar gesteld.

Inspraakverslag.

Over elk document willen we graag kort iets zeggen, te beginnen met het *Inspraakverslag*. De inspraak heeft de constatering opgeleverd dat we van de insprekers steun krijgen voor onze ambitie om van Groningen de duurzaamste stad van Nederland te maken. Het ging een enkeling haast nog niet ver genoeg: "Gemeente u mag best een toontje hoger met uw ambitie", maar we willen graag realistisch blijven. Mensen willen heel graag praktisch aan de slag, dus stelden ze de vraag om heel concreet toegang te krijgen tot duurzame adressen, tips, links, subsidies, websites en dergelijke, zodat duidelijk is waar je wat in Groningen kunt halen. Extra reden om juist hierin de samenwerking en aansluiting met partners in de stad te zoeken. De inspraak heeft ons ook nog bewuster gemaakt van de opgave om een brede groep Groningers "mee te krijgen". Een pareltje uit de inspraak vinden wij de opmerking om de Stadjerspas te koppelen aan duurzame producten.

Beleidskader en Routekaart.

Het *Beleidskader* en de *Routekaart* zijn besproken in uw raadscommissie Beheer en Verkeer van 5 september jl. Na de inspraak is aan het *Beleidskader* een paragraaf toegevoegd over Groningen Fair Trade Stad; een terechte opmerking tijdens de inspraak, vinden wij, van een betrokken stadje. De *Routekaart* is geactualiseerd en aangevuld met energieprojecten.

Jaarprogramma 2008.

Van het kwartet vragen we vooral uw aandacht voor het *Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2008*, opvolger van het wettelijk verplichte milieuprogramma. Het geeft zicht op de volle breedte van duurzame projecten en initiatieven die we als gemeente ondernemen. Het jaarprogramma is ingedeeld naar de drie pijlers van duurzame ontwikkeling. De fysieke pijler: de inrichting van de stad, de economische pijler: duurzaam ondernemen en de sociale pijler: duurzaam handelen. Verdeeld over deze drie pijlers zijn er zeven thema's¹ die de breedte van duurzaam Groningen bereiken.

Uitgangspunten.

We kiezen bewust vijf uitgangspunten die leidend zullen worden in ons handelen. Zo is duurzame ontwikkeling het uitgangspunt bij de planvorming en stedelijke ontwikkeling van de stad. Duurzame ontwikkeling en activiteiten hiervoor zijn grotendeels onderdeel van ons reguliere werk. Onze eigen bedrijfsvoering is duurzaam. Samen met kennisinstellingen en "stake-holders" starten we met

¹ Zeven thema's: (1) stedelijke ontwikkeling, (2) bouwen en wonen, (3) mobiliteit, (4) ecologie, (5) kennis en economie, (6) eigen bedrijfsvoering en (7) communicatie, participatie en educatie.

toonaangevende projecten. En ons vijfde uitgangspunt is dat we financiële arrangementen gaan inrichten.

Vier speerpunten 2008.

In het Jaarprogramma staan projecten en acties die bijdragen aan een duurzamere stad. Soms door de hoeveelheid CO₂-uitstoot die bespaard wordt. Soms door de bijdrage die ze leveren aan bewustwording en participatie. Wij verwachten dat we met vier speerpunten in 2008 de toon kunnen zetten voor duurzaamheid in de stad. Wij hebben aan deze 4 speerpunten substantiële bedragen van de beschikbare middelen voor duurzaamheid gekoppeld. Deze bedragen zijn richtinggevend. Dat heeft te maken met het feit, dat we een verantwoorde mix willen maken van de aanvullende financiële impuls vanuit het duurzaamheidsbudget en de reguliere budgetten. De speerpunten zijn: (1) energie besparen in de **bestaande sociale woningbouw**, (2) duurzame bouw, energie besparen en gezonde lucht in **scholen**, (3) investeren in en benutten van **energiekennis en -innovatie** bij Groningse bedrijven en instellingen en daarmee stimuleren van een duurzame economie en (4) **participatie** in brede zin: zo veel mogelijk stadjes, bedrijven en instellingen aanmoedigen met ons mee te doen door te verbreden en te verbinden.

Motivatie.

Vanwege de hoge energiekosten, die naar verwachting mogelijk verder gaan stijgen, vinden wij het ook vanuit sociaal oogpunt essentieel om de woonlasten binnen de perken te houden. Dit doen we door met de woningbouwcorporaties te werken aan verduurzaming van de woningen. Jongeren willen we betrekken via onderwijsmateriaal over energie besparen, leeropdrachten en een prijsvraag. De schoolgebouwen, waarin ze leren, willen we energie-zuiniger maken en bestaande en nieuwe scholen duurzaam (ver)bouwen met accent op een gezond binnenmilieu. Kennisontwikkeling en innovatie vormen een essentiële voorwaarde voor het realiseren van de energie-ambitie en de extra plus op de kwaliteit van de leefomgeving in de stad. De kennis over technische mogelijkheden zal evolueren. Het past in de ambitie en traditie van Groningen als het kennisknooppunt van het Noorden om een kenniscyclus te hebben. Deze is al in gang gezet en de gemeente wil hier graag bij aanhaken en deze ondersteunen. Samen werken we aan een duurzamere stad. Hoe meer mensen meedoen, des te beter. Communicatie, participatie en educatie zijn belangrijke instrumenten daarin. We verbreden onze duurzame ambitie over alle delen van de samenleving met extra aandacht voor jongeren. En we verbinden lokale initiatieven met elkaar, zodat we elkaar versterken.

Monitoring.

Uw vraag naar een goed monitoringssysteem voor duurzaamheid (raadsvergadering Voorjaarsdebat 27 juni jl.) hebben we goed gehoord. Dit onderstrepen wij uiteraard. Daarom zoeken we nadrukkelijk de kennis in het land op en we richten de samenwerking met VROM en andere gemeenten in. We willen starten met een bestaande lijst van indicatoren die in 2008 doorontwikkeld en aangevuld zal worden. Wij zullen u hierover naar verwachting voor de zomer van 2008 nader informeren. Ondertussen werken we aan een subsidieverordening die we in 2008 willen inzetten voor groene daken en energiescans bij bedrijven. In het voorjaar van 2008 komen we met een uitgewerkt voorstel.

Financiën.

Bij raadsbesluit van 21 februari 2007 is voor het Duurzaamheidsprogramma 2007-2010 incidenteel € 3.000.000,-- en structureel € 265.000,-- beschikbaar gesteld (nieuw beleid 2007). Met deze middelen zullen we in de periode 2007-2010 dit Jaarprogramma uitvoeren. Omdat de besteding niet in een jaar zal plaatsvinden willen wij uw raad voorstellen een bestemmingsreserve duurzaamheid in te stellen. De voeding van deze reserve zal bestaan uit de incidentele bijdrage nieuw beleid 2007 (3,0 miljoen euro) en de in enig jaar niet bestede ter beschikking staande structurele middelen duurzaamheid. Bij de begroting 2008 is reeds rekening gehouden met deze reserve en daarom is een onttrekking opgenomen. We hebben een begrotingswijziging van de begroting 2007 toegevoegd.

Wat ons betreft kun je het "kwartet Groningen, duurzaamste stad" zien als een veelstemmig muziekstuk, om in muzikale sferen te blijven. De componist heeft zijn "ouverture" uit hoofd en hart aan het papier toevertrouwd. Het is nu aan de dirigent om met stokje en orkest het stuk tot een mooie uitvoering te brengen.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. het Inspraakverslag Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl en Routekaart Groningen Energieneutraal⁺ 2025 vast te stellen;
- II. het Beleidskader duurzaamstestad.groningen.nl vast te stellen;
- III. de Routekaart Groningen Energieneutraal⁺ 2025 vast te stellen;
- IV. het Jaarprogramma Duurzaamste Stad 2008 vast te stellen;
- V. een bestemmingsreserve voor de duurzaamheidsmiddelen in te stellen;
- VI. 3,0 miljoen euro incidentele middelen toe te voegen aan deze duurzaamheidsreserve;
- VII. de gemeentebegroting 2007 dienovereenkomstig te wijzigen;
- VIII. de mededeling en de bekendmaking van het Beleidskader, de Routekaart en het Jaarprogramma overeenkomstig de artikelen 4:18 en 4:21 van de Wet Milieubeheer te laten plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

Jacq. Wallage.

De secretaris,

H.P. Bakker.